

De meest gestelde vragen, door gemeenten, over lokale preventieakkoorden

Als ondersteuningsteam van de VNG spreken we dagelijks met gemeenten over de inhoud en het proces van lokale preventieakkoorden. Met name wanneer een gemeente een lokaal preventieakkoord aan het overwegen is, of het intakeformulier voor ondersteuningsbudget aan het invullen is, komen onderstaande vragen vaak naar voren. We hebben ze daarom gebundeld. Op de startpagina over lokale preventieakkoorden is ook nog een breder ingestoken "Vraag en antwoord" sectie te vinden. Voor andere vragen kunt u altijd contact met ons opnemen via lokalepreventieakkoorden@vng.nl.

Wat is de toegevoegde waarde van een lokaal preventieakkoord?

Eind 2018 hebben meer dan 70 partijen het Nationaal Preventieakkoord getekend om de gezondheid van Nederlanders te verbeteren door roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik aan te pakken. Het opstellen van een lokaal preventieakkoord levert een bijdrage aan deze thema's. Daarbij kan er in het lokale preventieakkoord ook aandacht zijn voor andere onderwerpen die bijdragen aan het verbeteren van de gezondheid, zoals het verbeteren van de mentale gezondheid of het aanpakken van armoede. De toegevoegde waarde van een lokaal preventieakkoord is dat dit wordt opgesteld publieke en private partijen in uw gemeente. Zij worden hiermee gezamenlijk verantwoordelijk voor het behalen van de doelen uit het akkoord. De gemeente heeft hierin vooral de regierol. Samen de gemeente gezonder maken.

Welke soorten budget zijn er beschikbaar?

Er is ondersteuningsbudget en uitvoeringsbudget. Het ondersteuningsbudget is bedoeld om een lokaal preventieakkoord te sluiten. Het uitvoeringsbudget is bedoeld om, na het sluiten van het akkoord, concrete acties uit te gaan voeren.

Kan het ondersteuningsbudget ingezet worden voor de uitvoering van de afspraken?

Nee, het ondersteuningsbudget (van maximaal €9.600 per gemeente) is bedoeld voor de totstandkoming van een lokaal preventieakkoord waarin minstens twee van de thema's roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik aan bod komen. Het uitvoeringsbudget is bedoeld voor gemeenten die een lokaal preventieakkoord hebben gesloten, en aan de slag gaan met de gemaakte afspraken. Het ondersteuningsbudget kan gebruikt worden voor een procesbegeleider/formateur, en bijvoorbeeld voor het organiseren van startbijeenkomsten of het lanceren van een campagne.

Welke partijen leveren formateurs/procesbegeleiders?

De keuze voor een formateur/procesbegeleider is aan de gemeente. De VNG kan daarvoor wel suggesties doen. Wij weten welke partijen in het land al ervaring hebben opgedaan. Zij worden regelmatig door ons bijgepraat. Zij weten dus goed wat een preventieakkoord inhoudt en hoe het proces om te komen tot een preventieakkoord het beste kan worden aangepakt. Uiteraard staat het vrij om een andere (lokale) partij te kiezen. Ook kan de opgedane kennis en ervaring van een sportformateur benut worden; zij kennen de lokale situatie goed en weten waar de knelpunten in een soortgelijk proces zitten.

Hoeveel uitvoeringsbudget is er per gemeente beschikbaar?

Over het uitvoeringsbudget zal VWS eind 2020 meer details bekend maken. In totaal is er €8 miljoen voor 2021, €10 miljoen voor 2022 en €10 miljoen voor 2023 beschikbaar. De hoogte van het budget verschilt per gemeente, en wordt op basis van inwonertal vastgesteld. Er is gekozen om het uitvoeringsbudget uit te keren via een specifieke uitkering (SPUK). [Hier](#) vindt u meer informatie.

De kamerbrief over de voortgang van het Nationaal Preventieakkoord is in dit nieuwsbericht bijgevoegd. Daarin wordt het uitvoeringsbudget besproken (p. 21).

Kunnen we als gemeente ook uitvoeringsbudget krijgen voor bijvoorbeeld een bestaande nota of agenda die zich richt op publieke gezondheid?

Gemeenten die aanspraak willen maken op uitvoeringsbudget moeten een lokaal preventieakkoord hebben gesloten of door middel van een ander document laten blijken dat zij een soortgelijke aanpak als bij een gesloten akkoord hebben. U kunt bestaande preventieagenda's/nota's natuurlijk wel gebruiken als basis voor een preventieakkoord. Wilt u hier graag over in gesprek? Neem dan contact met ons op via lokalepreventieakkoorden@vng.nl.

Wat is het verschil tussen een lokaal preventieakkoord en beleidsnota gezondheid?

Een gemeente stelt iedere vier jaar een nota gezondheidsbeleid vast. Hierin worden de gemeentelijke doelstellingen en resultaten op het gebied van gezondheid opgenomen. Een lokaal preventieakkoord kan een mooie aanvulling zijn op een bestaande beleidsnota, of de basis vormen voor een nieuwe beleidsnota gezondheid. Het verschil met een beleidsnota is dat bij een lokaal preventieakkoord gezamenlijke doelstellingen van gemeente en publieke en private partijen worden opgenomen en dat alle partijen zich verbinden aan de doelstellingen van het akkoord.

Een belangrijk aspect van een lokaal preventieakkoord is de breedte aan betrokken partners.

Aan welke partners moeten we dan denken, buiten de standaard leefstijlpartners van de gemeente? En wat zouden die dan bijvoorbeeld kunnen doen?

- Bedrijven (gezond aanbod kantines, stoppen met rokencursus voor werknemers, fiets naar je werk vergoeding)
- Supermarkten (gezond aanbod prominenter aanwezig en zichtbaarder)
- Horeca (uitbreiding gezond aanbod, afschaffen happy hour)
- Speeltuinverenigingen (rookvrij maken speeltuinen)
- Kinderboerderijen (rookvrij maken kinderboerderij)
- Zorginstellingen (rookvrij maken)
- Onderwijsinstellingen (verplicht rookvrij sinds 1 augustus, gezonde schoolkantine)
- Maatschappelijke organisaties (rookvrij maken en informeren / stimuleren gezonde leefstijl)
- Buurthuizen (rookvrij maken, gezond aanbod kantine)
- alle lokale 'afdelingen' van de ondertekenaars van het Nationaal Preventieakkoord

Wat is de relatie met ons lokaal sportakkoord?

Een lokaal preventieakkoord en een lokaal sportakkoord kunnen elkaar goed aanvullen. Beide akkoorden richten zich op het bevorderen van een gezonde leefstijl. Het sportakkoord is opgesteld om dit te bereiken door middel van sport en bewegen. Zo draagt het sportakkoord ook bij aan de doelstellingen uit het preventieakkoord. Het verschil met een sportakkoord is dat een preventieakkoord breder is ingestoken. Voor een lokaal preventieakkoord worden ook andere partijen dan sportaanbieders betrokken. Bij een preventieakkoord draagt naast de sportvereniging bijvoorbeeld ook een supermarkt, het lokale café, de kinderboerderij en de zorginstelling bij aan een rookvrije generatie. Daarbij richt een preventieakkoord zich ook op andere manieren om de gezondheid van inwoners te verbeteren dan sporten en bewegen. Het is goed mogelijk om een sportakkoord en preventieakkoord te combineren, zolang deze zich richt op een brede verbetering van de gezondheid in uw gemeente. Zie voor tips voor het combineren van een sportakkoord en een preventieakkoord ook [bijlage 2 van de leidraad](#).